

H.M. Dronning Margrethe II's nytårstale

Taler

H.M. Dronning Margrethe II
Danmarks regent

Dato

31. december 1989

Sted

Christian 9. Palæ,
Amalienborg

Oktober - november - december, og i morgen skriver vi januar på ny. Hvor blev de tolv måneder dog af? Kunne det ikke lige så godt være 1988 eller 1989 som 1990, der står for døren? Nej - ikke to årsskifter er ens, men denne gang er det, som om det er noget ganske særligt.

Åndeløst har vi kunnet opleve, hvordan udviklingen har forandret verden omkring os med rivende hast. For vort indre øje genkalder vi os de billeder, som aviser og fjernsyn har præsenteret for os. Rystende billeder, gribende billeder - fra alle verdens egne.

Men ingen kan bebrejde os, hvis vi især har hæftet os ved, hvad der skete i vor nærhed - ved opbruddet i Østeuropa. Bevægende er det, måske særlig fordi forhistorien blander sig med vore egne oplevelser. Den har fulgt os, som vi den. Der er jo tale om lande og folk, der ikke er langt borte, og som altid har tilhørt samme kulturkreds som vi, men hvis tilværelse i niere end en menneskealder har været afskåret fra vor virkelighed.

Når vi også ved dette årsskifte i taknemmelighed glæder os over at leve i et samfund og et land, hvor frygt og lukkethed ikke er vilkårene, bliver glæden så meget dybere, fordi vi ved, at mange flere nu går ind i det nye år med samme følelser som vore. For os er det en selvfølgelighed - andre steder er det et helt nyt lys, der tændes.

Men glæden kan ikke bortvejdre en vis usikkerhed. Vi fatter ikke helt, hvad der er sket, og vi ved ikke rigtig, hvad det næste bliver. Står vi endelig på tærsklen til en tid, hvor frihed og fred, internationalt samarbejde og gensidig forståelse og tillid vil sætte varigt præg på denne del af verden?

Der bliver meget at tage fat på, også for os. For vi er jo netop en del af det Europa, som igen er ved at åbne sig. Der bliver fordomme at revidere, der bliver holdninger at bearbejde, der bliver udfordringer at møde.

Det er nok ingen skade til at se sin egen situation i et andet perspektiv, og at standse op et øjeblik og besinde sig på det, der samler, frem for det, der skiller.

Vi har så meget at være taknemmelige over i Danmark. Vort samfund er rigt, vore menneskelige ressourcer er mange. Vi kan tænke og tale frit, alle de grundlæggende rettigheder, som man andre steder må kæmpe for at få anerkendt og respekteret, kan vi anse for selvfølgelige. Men vi ved jo godt, at det kan være anderledes, og det er værd at mindes ved indgangen til 50-året for den 9. april.

Frihed og fred er ingen selvfølge, og heller ikke omkostninger. Prisen kan være høj - hvor høj har vi oplevet i de seneste dage. Der kræves både vovemod og tålmod - og 'hjerter, der aldrig bli'r tvivlende kolde'. Er det mon en historisk pointe, at Drachmanns ord fra vores elskede Midsommervise skal passe så smukt også i denne situation?

Frihed er ikke en vare, der kan bruges op, og som man altså må spare på. Man

kan ikke lægge frihed på lager, for så mugner den. Man kan heller ikke besidde den som noget, andre ikke skal have, for så er der jo slet ikke tale om frihed.

For os er frihed uløseligt forbundet med den demokratiske proces, hvor meninger udveksles, brydes og bøjes mod hinanden. Ingen forventer, at vi skal ende med at mene det samme eller være aldeles enige om alle spørgsmål, og ingen skal forlange det. Men vi skal prøve at forstå hinanden, for hvis vi ikke vil lytte til, hvad andre siger, er debatten meningsløs, og hvis vi ikke bestræber os på at bevare følelsen af at høre sammen også i uenigheden, går fællesskabet i opløsning.

Friheden sikres ikke alene ved nogle ord i en grundlov. De giver rammen. Men det afgørende er, at vi bruger friheden og er parate til at dele den med hinanden. Det forudsætter - i det store som i det små - et medmenneskeligt engagement og en respekt for den enkelte, også når han eller hun er anderledes eller mener noget andet.

Frihed under ansvar taler man om. Men det største ansvar er medansvaret - det ansvar vi hver især har for hinandens frihed.

Det ansvar rækker videre end til vort eget ve og vel. Derfor er der mange danske rundt omkring i verden, som - udsendt eller på eget initiativ- virker der, hvor freden og friheden er truet. Til dem, men også til alle andre, hvis rod er i Danmark eller i danskheden, sender jeg min nytårshilsen og min tak for, hvad de gør, og hvad de betyder.

Prinsen og jeg var i Grønland i sommer, det var hjemmestyrets 10 års jubilæum, der fejredes. De dage blev ikke blot et varmt gensyn, men en bekræftelse på,

hvad hjemmestyre og medansvar betyder. Vi sender begge vore hjertelige hilsener til Grønland og det grønlandske folk med ønsket om et godt nytår.

I aften går mine tanker også til Færøerne, og jeg mindes de mange oplevelser, jeg der har fået i årenes løb. Til sommer vil vi sætte kursen mod nordvest, og Prinsen og jeg glæder os til mødet med færingerne og deres dejlige øer. Med et 'på gensyn' ønsker vi begge et godt nytår for Færøerne og det færøske folk.

Et godt nytår vil jeg også ønske for alle, der virker i offentlig tjeneste. Ligesom forsvar og politi er de hver især med til at værne om vort samfund.

At ønske godt nytår er også at sige tak for året, der gik. Den tak gælder hele landet og alle, som jeg og min familie personlig har haft kontakt med.

Vi har der med at se året som et væsen med en egen personlighed: I januar taler vi om 'det nye år', året er ungt, fuldt af løfter om nye oplevelser, nye uprøvede muligheder. I december er det 'det gamle år', man kan ligefrem se det afbildet som en elendig gamling, der hinker ud af døren - opbrugt, udslidt.

Men gælder det denne gang? Passer det på 1989? Det var i efterårsmånederne, at 1989 satte sine grønneste skud, sine mest forjættede blomster. Det er som om, året blev yngre for hver måned, der gik. Trods de ugerninger og tragedier, vi har kunnet læse om eller selv kan have været vidne til, så blev det dog et mærkeår, et ungt år!

Det nye år står for døren, det vil blive mødt med et håb og forventning. Måtte

det ikke gøre vore håb til skamme. Måtte det give en frisk start til alle, for hvem det forgangne år har været tungt. Måtte udviklingen fortsætte, så at vi også vil kunne se tilbage på 1990 som et år, der er værd at mindes.

Det skal være vort nytårsønske for hinanden. Med det ønske siger jeg: godt nytår!

GUD BEVARE DANMARK

Tags

Kongehuset, Nytårstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/dronningens-nytaarstale-1989>